

TILLGÄNGLIGHET OCH FRÅNGÄNGLIGHET UR EN SAKKUNNIGS PERSPEKTIV

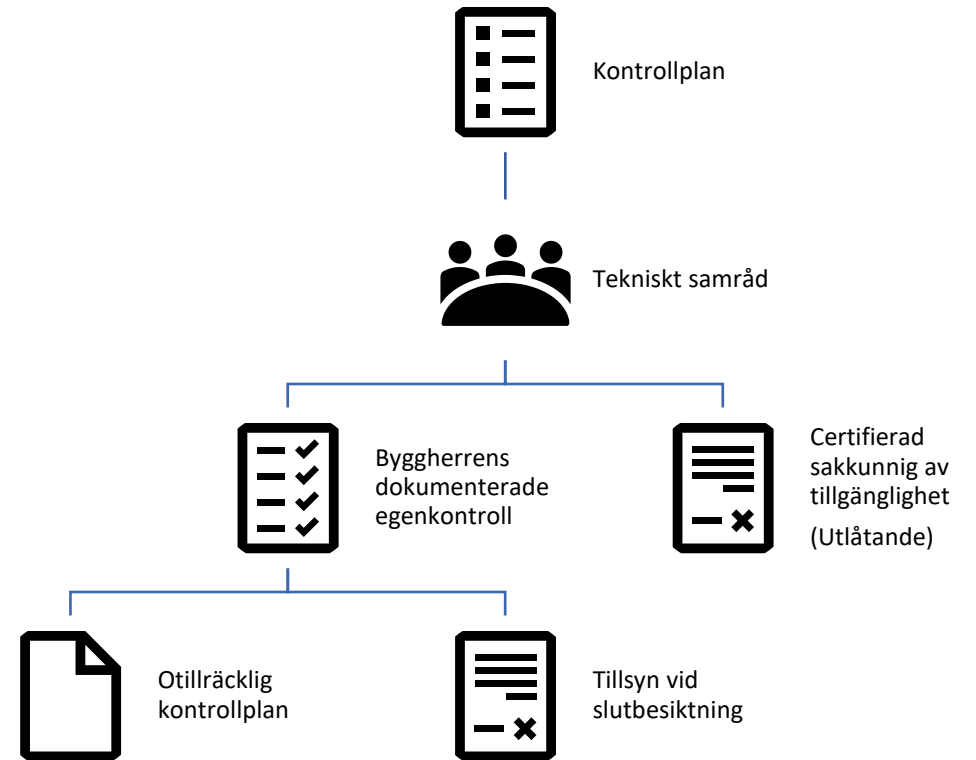

Cert. sakkunnig av tillgänglighet - Jenny Afvander - ProjektTIL AB i Uppsala

Cert. sakkunnig av tillgänglighet - Isabel Huszar - Sweco Sverige i Malmö, division Architects.

VILKEN UPPGIFT HAR EN CERTIFIERAD SAKKUNNIG AV TILLGÄNGLIGHET (TIL2)?

Vi kontrollerar och verifierar enligt bygglagstiftningen
(Plan och Bygglagen samt dess förordningar och föreskrifter)

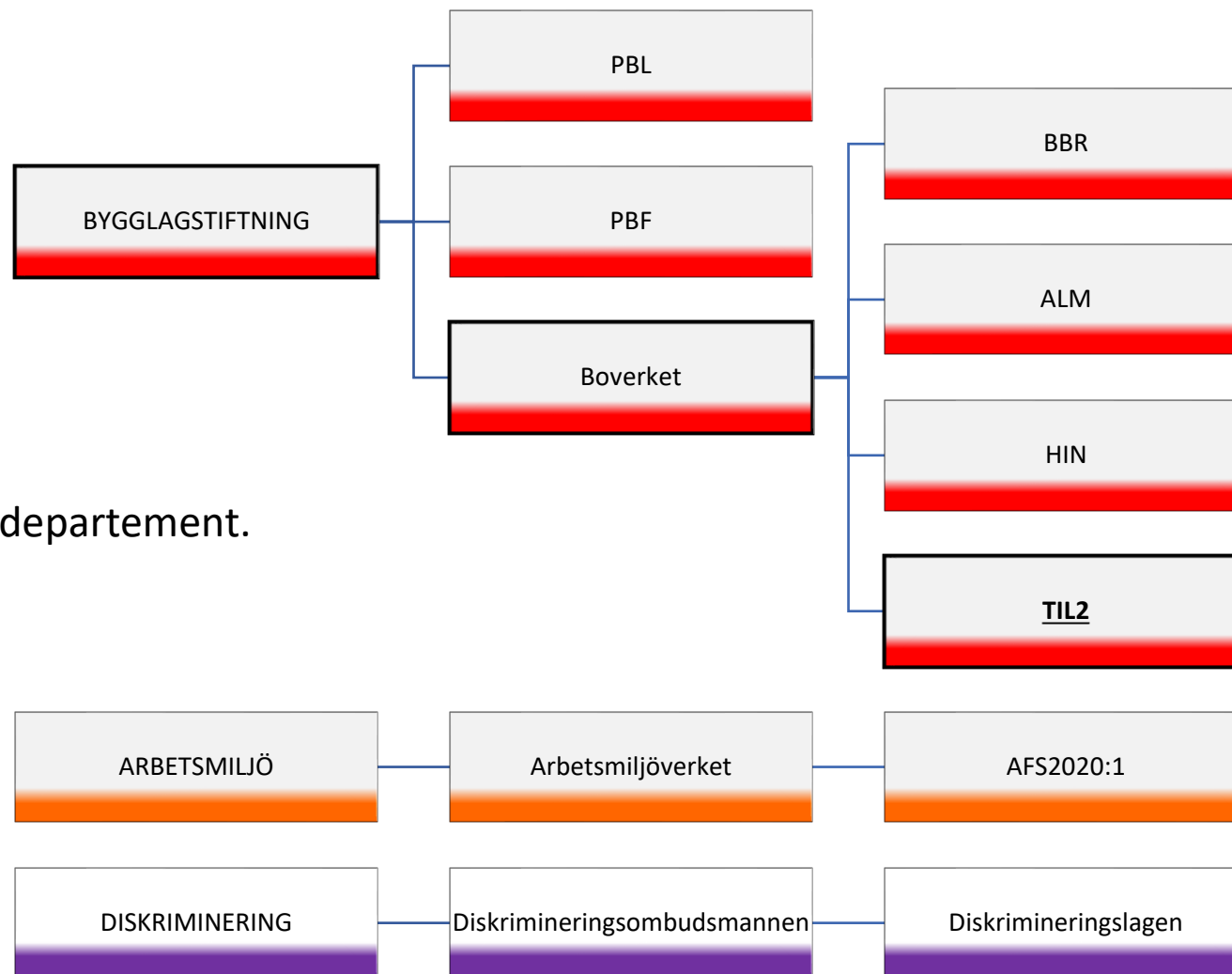
VILKEN KUNSKAP KRING REGLER SKA TIL HA?

- kunskap och förståelse för de olika kraven som ställs i bygglagstiftningen
- kunskap kring olika funktionsnedsättningar och vad som utgör hinder i den byggda miljön

agera rådgivande och projekteringsstöd i alla skeden

ANDRA REGELVERK

Kom ihåg!

olika myndigheter - olika departement.

FUNKTIONSNEDSÄTTNING – VAD ÄR DET?

Nedsatt rörelseförmåga

Armar och Ben

Händer

Bål

Dålig balans

Nedsatt orienteringsförmåga

Syn

Hörsel

Kognitiv

HAR REGELVERKET FÖR ARBETSPLATSENS UTFORMNING SKÄRPTS?

Generellt har regelverket inte skärpts

Flera punkter har förtydligats → ex frångänglighetskraven

- Det har enligt Arbetsmiljöverket aldrig varit tal om att personer med funktionsnedsättning inte skulle kunna rymma ut ur arbetslokaler.

Praxis i byggbranschen är ofta lägre än AFS 2020:1

Konsekvens → kostnadsökning i projekten

SPRINKLER

Skärpt
förhållningssätt

DÖRRAR

Bredare dörrar
○
0,76m → 0,8m
fritt mått

GRUNDPRINCIP FÖR ARBETSPLATSER

20 § När

1. ett nytt byggnadsverk för arbetsplatser, eller
2. en ombyggnad av arbetsplatser,

projekteras, ska arbetsplatserna utformas på ett sådant sätt att de blir så tillgängliga **att så många som möjligt kan använda dem på lika villkor**, även personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga och personer med allergier.

Om arbetets art kräver en viss funktionsförmåga, undantas den aktuella arbetsplatsen från kravet i första stycket vad gäller tillgänglighet för just denna funktionsförmåga. **Undantaget gäller enbart den del av lokalen där den aktuella funktionsförmågan behövs för att arbete ska kunna utföras.**

(AFS 2020:1)

PROJEKTERINGSPROCESSEN

Bedömer rimliga
avsteg i lokalen

TIL

Anger vilka
kommunikations-
vägar och dörrar
som ska vara
frångängliga

BR

Anger utrymmes-
kraven som ställs på
kommunikations-
vägar och dörrar
som ska vara
frångängliga

TIL

Granskar
projekterat
resultat

BR/TIL

SPRINKLER

AFS 2020:1 har inte samma undantag som BBR.

Samma bedömning som gäller för personer som kan gå och stå ska också gälla för personer som använder rullstol eller har annan funktionsnedsättning.

DÖRRAUTOMATIK

I 95§ står följande text:

”Dörrar som behöver passeras vid utrymning ska vara lätta att öppna för dem som behöver använda dem.”

”Allmänna råd:

För att underlätta utrymningen kan tunga dörrar och dörrar med dörrstängare förses med automatisk dörröppnare.”

(AFS 2020:1)

Att det står ”kan” i rådstexten betyder att det går att göra på olika sätt och att dörröppningsautomatik är en av lösningarna.

Tolkningen enligt AV är att det är liknande de krav som finns i BBR.

FRÅGA 1

Hur ställer sig TILRF till personer som har begränsad funktion för överkropp/armar?

- Detta bedöms olika av sakkunniga
- Det saknas uttömmande riktlinjer från Boverket
- TILRF har ännu inga rekommendationer

FRÅGA 2

Hur ser möjligheterna till situationsanpassning ut i nya respektive befintliga arbetsplatser?

- Nya arbetsplatser ska projekteras tillgängligt och användbart
  - §20 AFS 2020:1
  - 8 kap 1§ PBL
- Arbetsgivarens ansvar att alla arbetstagare kan ta sig till en säker plats (89§ AFS)
- Först vi ändring kommer vi som sakkunniga in enligt bygglagstiftningen

EXEMPEL

Är arbetsgivaren skyldig att anordna en tillfällig utrymningsplats/frångänglig utrymningsväg från ett övre plan med hiss i befintlig byggnad? Vilket tidsfönster finns för att anordna detta? Gäller det även om alla nuvarande arbetstagare kan utrymma på egen hand?

- Arbetsgivarens ansvar och bedömning vilka utrymmen som ska vara tillgängliga (23§ AFS)
- Kan en arbetstagare inte utrymma på egen hand ska det finnas en tillfällig utrymningsplats (89, 91§ AFS)
- Planerad utrymning eller byggåtgärd (brandcellsgräns)

FRÅGA 3

Kan AV ta fram exempel eller rättsfall så att man som projektör har något att värdera olika lösningar?

- Frågan om exempel och rättsfall hänvisas till rätt myndighet.
- Vi från TILRF agerar under en annan myndighet och involveras först vid en byggåtgärd.

FRÅGA 4

Det råder oenighet i branschen huruvida det krävs säkerställd strömförsörjning till dörröppningsautomatik i de fall dessa sitter på dörrar som ingår i väg som ska vara tillgänglig till säker plats och/eller på dörrar som leder till utrymningsplatser/tillfälliga utrymningsplatser.

Vilken syn har TILRF på denna oenighet?

- Brandkonsulten ska tala om vilka vägar som ska frångängliga
- Brandkonsulten behöver förtydliga vilka situationer det ska vara frångängligt
  - Strömlös situation
  - Utrymning av annat skäl än brand